

Ein túrur í gomlu Havnini

MENTANARNÁTT Spákið ein túr úr Vágsbotni, gjøgnum gamla býlingin úti á Reyni, í Gongini, úti á Tinganesi og heim á Kongabrunna og upplivið eitt sindur av tí gamla

Eiríkur Lindenskov

Í sambandi við mentanarnáttina fríggjadagin og fríggjakvøldið, hava vit gjørt ein lítlan túr úr Vágsbotni gjøgnum gamla býlingin á Reyni og í Tinganesi og heim á Kongabrunna. Takið blaðið við tykkum, og vit greiða frá nøkrum av søguligu hús-unum:

Vit byrja túrin í Vágsbotni, har standmyndin av Nólsoyar Páll stendur. Poul Nolsøe varð føddur í Nólsoy tann 11. oktober í 1766 og doyði í 1809. Páll var sjómaður, rithøvundur, bóndi og bátasmiður. Í 1804 bygdi hann Royndina Fríðu á Fløtuni Fríðu í Vági. Veturin 1809-1809 gekk hann burtur við skipinum á veg heim til Føroyar.

Síðani fara vit niðan gjøgnum brekkuna niðan á Bryggjubakka.

1. Havnar Kirkja

Vinstrumegin síggja vit Havnar Kirkju, sum er frá 1788. Hon var tá bygd uttan fyri býin. Gamla kirkjan stóð úti á Reyni, og hon varð tikin niður, tá nýggja kirkjan varð bygd. Nakrar gravir eru rundan um kirkjuna, men kirkjugarðurin á Svínaryggi (vanlga kallaður Gamli Kirkjugarður) er frá somu tíð.

Havnar Kirkja varð bygd í 1788 úr timbri. Ein størri umbygging og viðkan varð gjørd í 1865, og fekk hon tá størri vindeygu, skifertak og tað høga sermerkta klokkutornið. Kirkjan varð vígd av nýggjum í 1865.

2. Hjó Klett

Gráu húsini niðast høgrumegin í Bringsnargøtu eru húsini hjá Klett. Klett hevði handilin í gamlari tíð,

men hesi hús hava eisini hýst nunnuskúlanum. Fransiskanarsysturarnar byrjaðu privatan skúla í Havn í 1931. Árið eftir keypti katólska bispadømið í Keypmannahavn økið sunnan fyri viðarlundina og farið var undir at byggja kirkju, kleystur, skúla og barnagarð. Skúlin við Varðagøtu, sum vit kenna hann í dag, byrjaði í 1933.

3. Arnes Minde

Húsini hinu megin vegin kallast Arnes Minde. Tey sum vóru ung í sjeiti- og áttatiárunum kenna húsini sum Skansastovu, sum var eitt ungmannafelag. Í gamlari tíð hýstu húsini politistøð í kjallaranum. Har var eisini ein skómakari, Knút Skómakarin. Í erva hevði Tórshavnar Kommuna sína umsiting. Í dag hýsa húsini dagrøktini hjá Tórshavnar Kommunu.

4. Í Fjósi - Keypsamtøkan

Næstu húsini í Bringsnargøtu aftan á Arnes Minde, eru húsini í Fjósi. Har byrjaði Keypsamtøkan í 1952 – og var hetta fyrsti handilin hjá Keypsamtøkuni í Føroyum.

5. Bartschersstova

Í Bartschersstovu var William Heinesen fòrddu 15. januar í 1900. Pápi hansara, Zacharias Heinesen, sum varð ættaður úr Bø og giftur við dóttir M. C. Restorff, byrjaði

Á myndin omanfyri síggjast tey hús og tey støð, sum nevnd eru á rutuni, sum vit ganga úr Vágsbotni, út á Reyni, gjøgnum Gongina, út á Tinganes og heim á Kongabrunna

sítt handilsvirksemi har. Seinni flutti handil í Vágsbotni í húsini hjá Sosialinum, Miðlahúsið. William Heinesen hevur fingið nógvan íblástur til sínar bókmentir í gomlu Havnini.

6. Pætursarstova

Yvir av Bartschersstovu hava vit Pæstastovu. Hesi húsini vórðu umvæld fyrri umleið 30 árum síðani – og tey eru friðað sum fornminni. Í hesum húsum búði Jens Christian Svabo (1746-1824). Jens Christian Svabo er kendur fyri at vera ein hin fyrsti, sum skrivaði á føroyskum máli. Sjálvur segði hann, at hann skrivaði tekstir soleiðis at fólk

í framtíðini skuldu kunnu lesa føroyskt. Hann helt, at føroyskt fór at doyggja út sum mál.

Í Pæstastovu varð Jákup Hansen eisini føddur. Betur kendur sum Havnar Jákup, sum búði í Gøtu. Hann hevur eitt nú yrkt tann so væl kenda barnasangin »Góða mamma eg vil sova...« í 1908.

7. Áarstova

Niðri við Áarvegin – fram við ánni, sum nú er undir asfalti, stóð Áarstova. Hon var ovasta húsið í Gongini, beint yvir av Dandastovu, har Gullhornið er í dag. Í Áarstovu vóru áarstovubrøðurnir, Hans Andreas og J. H. O. (Janus) Djurhuus

føddir, og har vuksu teir upp. Hans Andreas er kendur fyri sínar barnasangir, og hann hevur eisini sagt, at hann hevur fingið nógvan íblástur til sangirnar úr umhvørvinum í gomlu Havnini. Hann hoyrdu áanna tutla uttan fyri kamarsvindeyga, hann hoyrði dunnurnar kvagga niðri á sandinum – og ikki minst alt handilsvirksemið hjá farbróðrinum, gamla Dyrhuus á Vertshúsinum beint við síðuna av. Sangurin »Ein gomul kista av kamfertræ« lýsir eitt nú væl hetta virksemið.

8. Knútsstova og Vertshúsið

Knútsstova og Verthúsið eru sam-anbygdu húsini sum hava verið kallað Hotel Djurhuus, og sum í